

1. Referentie

Referentie	OESO (2003). Student engagement at school – a sense of belonging and participation. Paris: OECD
Taal	Engels
ISBN – ISSN	/
Publicatievorm	Onderzoeksrapport

2. Abstract

De meeste studenten participeren aan academische en niet-academische activiteiten op school, en ontwikkelen een gevoel van verbondenheid met de school, hun vrienden zijn daar, ze hebben goede relaties met leerkrachten en andere studenten en ze identificeren zich met de waarden van de school. Maar sommige studenten zijn niet geëngageerd. Zij geloven niet dat hun schoolervaring veel bijbrengt voor de toekomst, ze voelen zich niet aanvaard door hun klasgenoten of leerkrachten. Deze leerlingen trekken zich langzaam terug van het schoolse leven en geraken gediscconnecteerd met de school.

Sommige van deze ongebonden leerlingen zijn lastig in de klas, en hebben een negatieve invloed op andere studenten. Kunnen we tegemoet komen aan de noden van deze ongebonden leerlingen? Kunnen we scholen identificeren die een hoog niveau van geëngageerde leerlingen hebben? En als dat zo is, kunnen we achterhalen welke eigenschappen bijdragen tot dit succes? Wat is de relatie tussen het engagement van een student en zijn academische prestaties? Deze vragen vormen grote vragen bij opvoeders overal ter wereld. Het OESO programma, en specifiek PISA, vormt een unieke kans om schoolengagement internationaal te bestuderen.

De data die verzameld werden door PISA bevatten informatie over de waarden en attituden van studenten, alsook betrouwbare en valide data over schoolse prestaties, familieachtergrond en kenmerken van de school. Dit rapport onderzoekt verschillende vragen met betrekking tot de graad van participatie van de leerlingen en het gevoel van verbondenheid met de school. Deze twee aspecten van studenten-engagement worden beschouwd als belangrijk, niet alleen omwille van hun relatie met schoolse prestaties, maar ook omdat zij een positie weergeven tegenover scholing en levenslang leren.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Onderwijs
Trefwoord(en)	participatie

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	OESO
Onderzoeker(s)	Jon Douglas Willms

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Kunnen we tegemoet komen aan de noden van ongebonden leerlingen? Kunnen we scholen identificeren die een hoog niveau van geëngageerde leerlingen hebben? En als dat zo is, kunnen we achterhalen welke eigenschappen bijdragen tot dit succes? Wat is de relatie tussen het engagement van een student en zijn academische prestaties?
-----------------	--

Hypothesen	/
------------	---

6. Methode

Onderzoeksmethode	Een databank werd samengesteld op basis van schriftelijke vragenlijsten afgenomen in 43 scholen. De vragenlijsten worden klassikaal ingevuld. PISA-data bevatten goede maten voor geletterdheid, lezen, wiskunde en wetenschap.
Onderzochte groep	Representatieve groepen van 15-jarigen in 43 landen
Bereik	internationaal

7. Resultaten

Gevoel van verbondenheid met de school	Een belangrijke bevinding in dit rapport is dat veel leerlingen aangeven niet meer verbonden te zijn met de school. 25% van de leerlingen in de OESO landen rapporteren een laag gevoel van verbondenheid met de school, 20% van de leerlingen is regelmatig afwezig van school. Beide percentages zijn nog hoger bij niet-OESO landen. De percentages van leerlingen met een laag gevoel van verbondenheid en absentisme zijn hoog in alle landen, gaande van 17 tot 41% in OESO-landen. Ongeveer 75% van de studenten heeft een gemiddeld of sterk gevoel van verbondenheid met de school en 80% gaat regelmatig naar de les. De studie bevestigt dat een aantal leerlingen erg verbonden zijn met de school en niet spijbelen, ondanks een lage socio-economische afkomst en een lage geletterdheid. Deze studenten zijn dus veerkrachtig omdat ze een positieve attitude behouden ondanks de persoonlijke uitdagingen waar ze voor staan. De mate van prevalentie van onverbondenheid met de school hangt erg af van de definitie hiervan en van de cut-off points die bepalen wanneer een bepaalde situatie ernstig te noemen is. Het is mogelijk dat de definitie die gebruikt wordt in dit rapport tot erg ruime of juist erg rigide schattingen leidt van onverbonden leerlingen.
Grote schoolvariatie	De prevalentie van leerlingen die geen verbondenheid voelen met de school vertoont grote variatie over de scholen. Dit is zo in bijna alle landen. Deze variatie is maar voor een deel te wijten aan de familiale achtergrond van de leerlingen van de school. Dit veronderstelt dat er aspecten zijn van schoolbeleid dat bijdragen tot het succes van scholen om deze gevoelens van onverbondenheid te beperken.
Correlatie verbondenheid, participatie en studieprestaties op schoolniveau	Op schoolniveau bestaat er een correlatie van .37 tussen de gevoel van verbondenheid en de mate participatie. Beide mate van school engagement zijn redelijk gecorreleerd met schoolse prestaties zoals lezen, wiskunde en wetenschappen (.50). Deze resultaten leveren evidentie dat het bereiken van een sterk engagement van de studenten niet ten koste hoeft te gaan van het ontwikkelen van taalvaardigheden. Het tegendeel is waar, hoe groter de participatie in schoolse en niet-schoolse activiteiten hoe hoger de academische prestaties.
Correlatie verbondenheid, participatie en studieprestaties op individueel niveau	Het gevoel van verbondenheid met de school en de mate van participatie van de leerlingen zijn niet sterk gecorreleerd op individueel niveau en beide vormen van studenten engagement zijn zwak gecorreleerd met geletterdheid. Vele studies behandelen het studenten engagement als een unidimensioneel construct en veronderstellen dat het proces van ontbinding met de school resulteert in lagere academische prestaties. Andere stellen dat het gebrek aan schoolse prestaties leidt tot een verlies van verbondenheid met de school omdat deze niet leidt tot intrinsieke of extrinsieke beloning. Deze studie wijst erop dat er misschien andere processen aan de basis liggen van het verlies van verbondenheid met de school.
OESO gemiddelde	Gemiddeld gesproken, over alle OESO landen heen, hebben ongeveer een kwart van alle studenten hoge niveaus van engagement en sterke leesvaardigheden. Een ander kwart van deze populatie zijn sterk geëngageerd op school en behalen middelmatige scores voor geletterdheid. De overige studenten kunnen we opdelen in drie groepen: een groep dat geen verbondenheid heeft met de school maar wel goed presteert qua geletterdheid (20%),

	een andere groep dat regelmatig spijbelt en ook lage niveaus van geletterdheid laat rapporteren (10%) en een derde groep dat erg laag scoort qua geletterdheid maar gemiddeld als het gaat om participatie (17%). Deze resultaten dagen de bekende stelling uit dat het verlies van gevoel van verbondenheid en een lage geletterdheid hand in hand gaan. In de plaats daarvan, suggereren de data dat er veel leerlingen zijn die geen band hebben met de school, maar wel goed presteren op de geletterdheid testen en omgekeerd.
risicofactoren	Er zijn drie dominante risicofactoren voor het verlies van verbondenheid met de school: het leven in een familie met een lage socio-economische status, leven in een één-ouder-gezin en allochtoon zijn. Het leven in een gezin met een hoge socio-economische status was eerder een zwakke voorspeller voor een hoog gevoel van verbondenheid en was niet significant verbonden met participatie. Meisjes hebben evenveel kans op een laag gevoel van verbondenheid met de school, maar minder kans op veel spijbelen.
concentratiescholen	Studenten in scholen waar er een concentratie is aan leerlingen van gezinnen met een lage socio-economische status zijn meer geneigd het gevoel van verbondenheid met de school te verliezen. De bevindingen suggereren dat en deel, niet helemaal, van de contextuele invloed toe te schrijven is aan factoren zoals het disciplinair klimaat op school en de relaties tussen leerlingen en leerkrachten. Sommige contextuele invloeden kunnen ook toe te schrijven zijn aan peer-effecten. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat studenten eerder geneigd zijn aan te geven dat ze geen connectie hebben met de school wanneer hun vrienden dat ook doen.
Succesvolle scholen	Scholen hebben hogere niveaus van studenten engagement wanneer er een streng disciplinair klimaat is op school, goede student-leerling relaties bestaan en hoge verwachtingen zijn voor de studenten. De financiële mogelijkheden van de school bleken geen effect te hebben op het engagement van de leerlingen. Ook de effecten met schoolgrootte was relatief klein. Studenten engagement wordt wel sterk beïnvloed door het schoolklimaat.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/